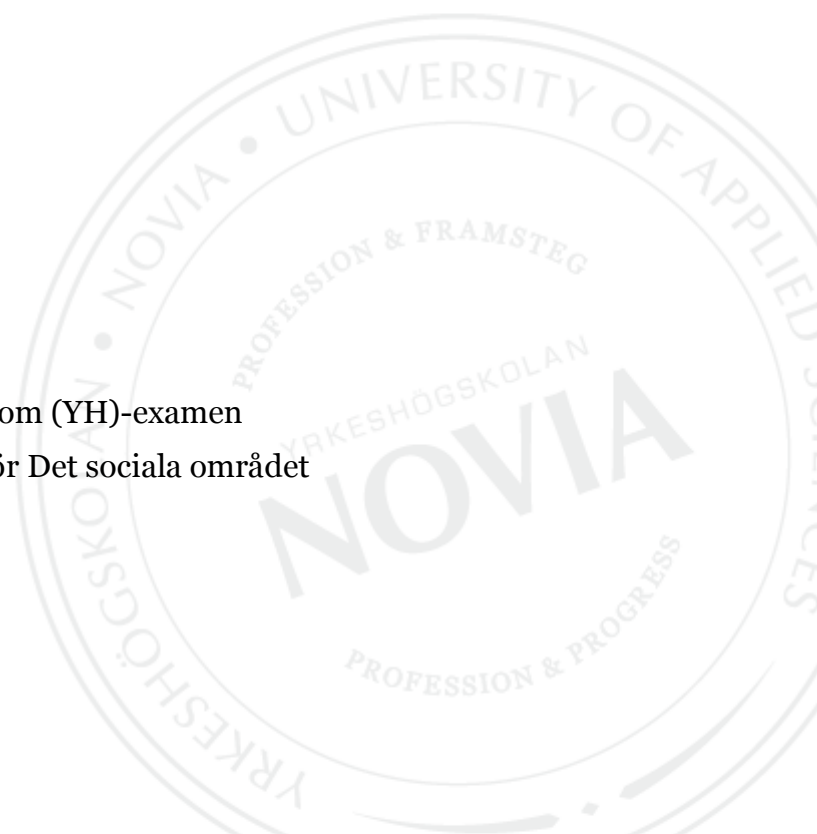

Fostran till internationalism

som en del av vardagsverksamheten på daghem

Maj Mikander

Examensarbete för Socionom (YH)-examen
Utbildningsprogrammet för Det sociala området
Åbo 2011

EXAMENSARBETE

Författare: Maj Mikander

Utbildningsprogram och ort: Up för det sociala området, Åbo

Inriktning: Socialpedagogiskt arbete

Handledare: Gunilla Björklund

Titel: Fostran till internationalism - som en del av vardagsverksamheten på daghem

Datum	2.5.2011	Sidantal	24	Bilagor	1
--------------	----------	-----------------	----	----------------	---

Sammanfattning

Detta examensarbete är skrivet inom projektet ”Det resilienta barnet”. Målet med projektet är att utveckla resiliensstärkande metoder och material för 5-åringar. Metoderna och materialet kommer att ingå i ett socialpedagogiskt interventionsprogram för daghem med namnet ”Dagis master”.

Examensarbetet handlar om fostran till internationalism som en del av vardagsverksamheten på daghem. Fokuseringen är på den del av fostran till internationalism som handlar om att lära sig respektera olikheter och olika kulturer. Syftet med examensarbete är att beskriva fostran till internationalism inom småbarnsfostran och utforma samlingsaktiviteter som kan användas i detta syfte. Målen är att barnen lär sig respektera olikheter samt att implementera fostran till internationalism i daghemmets vardag.

Samlingsaktiviteterna kan användas som en introduktion till att inleda mångkulturellt arbete på daghemmen.

Språk: Svenska

Nyckelord: Resiliens, fostran till internationalism, mångkultur

Förvaras: Examensarbetet finns tillgängligt antingen i webbiblioteket **Theseus.fi** eller i biblioteket.

OPINNÄYTETYÖ

Tekijä: Maj Mikander

Koulutusohjelma ja paikkakunta: Sosiaali- ja sosionomi (AMK)

Suuntautumisvaihtoehto/Syventävät opinnot: Sosiaalipedagoginen työ

Ohjaajat: Gunilla Björklund

Nimike: Kansainvälisyyskasvatus osana päiväkodin arkitoimintaa

Päivämäärä	2.5.2011	Sivumäärä	24	Liitteet	1
-------------------	----------	------------------	----	-----------------	---

Tiivistelmä

Tämä opinnäytetyö on osa projektia ”Det resilienta barnet”. Projektin tavoitteena on kehittää metodeja ja materiaalia, jotka vahvistavat resilienssiä eli pärjäävyyttä ja kykyä selviytyä vaikeissa elinolosuhteissa. Kohderyhmänä ovat 5-vuotiaat lapset. Menetelmät ja materiaalit otetaan mukaan ”Dagis master”-nimiseen sosiaalipedagogiseen interventio-ohjelmaan päiväkodeissa.

Opinnäytetyö käsittelee kansainvälisyyskasvatusta osana päiväkotien arkitoimintaa. Opinnäytetyössä keskitytään yhteen kansainvälisyyskasvatuksen osaan, johon kuuluu erilaisuuden ja erilaisten kulttuurien kunnioittamisen opettelu. Opinnäytetyön tarkoituksena on kuvata kansainvälisyyskasvatusta varhaiskasvatuksessa ja luoda yhteistoimintatapoja, joita voidaan käyttää kansainvälisyyskasvatuksessa.

Tavoitteena on, että lapsi oppii kunnioittamaan erilaisuutta kansainvälisyyskasvatuksen avulla sekä toteuttaa kansainvälisyyskasvatusta päiväkotien arkitoiminnassa.

Yhteistoimintaa voidaan käyttää monikulttuuriseen työhön tutustuttamisessa päiväkodeissa.

Kieli: Ruotsi

Avainsanat: resilienssi, kansainvälisyyskasvatus, monikulttuurisuus

Arkistoidaan: Opinnäytetyö on saatavilla joko ammattikorkeakoulujen verkkokirjastossa **Theseus.fi** tai kirjastossa.

BACHELOR'S THESIS

Author: Maj Mikander

Degree programme: Bachelor of Social Services, Turku

Specialization: Social pedagogical work

Supervisors: Gunilla Björklund

Title: Global education as part of the everyday routine at daycare facilities

Date	2.5.2011	Number of pages	24	Appendices	1
-------------	----------	------------------------	----	-------------------	---

Summary

This Bachelor's thesis is part of the project "Det resilienta barnet". The aim of the project is to develop methods and material that strengthen resilience. The methods and material will be part of a social pedagogical intervention program for daycare facilities, called "Dagis master". The target group is 5-year-olds.

This work is about global education as part of the everyday routine at daycare facilities. The focus is on the part of global education that concerns learning to respect differences and different cultures. The aim is to describe global education within early childhood education and to create gathering activities, "samlingsaktiviteter", that can be used for this purpose. The awaited outcome is that children learn to respect differences as well as implementing global education in the everyday activities at the daycare facilities.

The gathering activities can be used as an introduction to multicultural work at the daycare.

Language: English

Keywords: Resilience, global education, multicultural

Filed at: The examination work is available either at the electronic library Theseus.fi or in the library.

Innehåll

1 INLEDNING.....	1
1.1 Syftet, målet samt frågeställningarna.....	2
1.2 Metod.....	2
2 RESILIENS.....	3
3 FOSTRAN TILL INTERNATIONALISM.....	5
3.1 Begreppet fostran till internationalism.....	5
3.2 Mål med fostran till internationalism.....	6
4 MÅNGKULTUR PÅ DAGHEM.....	8
4.1 Mångkultur i vardagen.....	8
4.2 Att inleda det mångkulturella arbetet på daghemmet.....	9
4.2.1 Personalen.....	10
4.2.2 Barnen och deras omgivning på daghemmet.....	11
4.2.3 Verksamheten.....	13
4.3 Konkreta förslag på hur man kan jobba.....	15
4.3.1 Persona-dockor.....	15
4.3.2 Tullaan tutuiksi.....	16
4.3.3 Homma hanskassa.....	16
5 SAMLINGSAKTIVITETERNA.....	18
5.1 Målsättningen med samlingsaktiviteterna och användningsmöjligheter.....	18
6 AVSLUTANDE DISKUSSION.....	20

KÄLLFÖRTECKNING22

BILAGA

Samlingsaktiviteterna

Bilaga 1

1 INLEDNING

Detta examensarbete är en del av projektet ”Det resilienta barnet”. Syfte med projektet är att utveckla resiliensstärkande metoder och material för 5-åringar. Materialet kommer att ingå i ett socialpedagogiskt interventionsprogram för daghem med namnet ”Dagis master”.

Mitt arbete handlar om fostran till internationalism som en resiliensstärkande faktor, och hur man kan arbeta för att få fostran till internationalism som en del av vardagen på daghemmen. Fonagy (1994 enligt Daniel & Wassell, 2002, s.10) förklarar begreppet resiliens som en normal utveckling trots svåra förhållanden (se kapitel 3). Fostran till internationalism består av olika delar. Det här arbetet är avgränsat till den del av fostran till internationalism som fokuserar på att godkänna och respektera olikheter. Genom att respektera olikheter hos andra respekterar man även olikheter hos sig själv, vilket bidrar till resiliens.

I detta examensarbete nämns mångkultur ofta, med mångkultur avser jag en syn på människan där man ser olikheter som en positiv sak och erkänner att *alla* människor har en kultur, att det finns något unikt i alla individer. Kultur är alltså inte bara något som andra människor har. Det betyder också att det inte finns någon kultur som är ”rätt” eller ”normal”. Kultur är också ett levande begrepp. Inom begreppet mångkulturell fostran talar man inte bara om kultur som etnicitet eller härkomst, utan också om sådant som kön, klass, religion, sexualitet.

Den praktiska delen av examensarbetet är samlingsaktiviteter. Genom att via samlingsaktiviteterna diskutera och fundera över olikheter tillsammans med sina jämnåriga stärks gemenskapen i gruppen samt självbilden hos individerna. De praktiska resonemangen syns i förslagen till samlingsaktiviteter. Där finns förslag på hur man praktiskt kan använda fostran till internationalism som resiliensstärkande övningar. I diskussionerna får barnen resonera kring frågor om olikhet, mångfald, respekt och allas lika värde.

1.1 Syftet, målet samt frågeställningarna

Syftet med examensarbetet är att beskriva fostran till internationalism inom småbarnsfostran och utforma samlingsaktiviteter som kan användas i detta syfte.

Målet är att barnen lär sig respektera olikheter. Jag vill med arbetet bidra till att implementera fostran till internationalism i daghemmets vardag.

Frågeställningar är

- vad är fostran till internationalism?
- på vilket sätt kan fostran till internationalism fungera resursförstärkande i vardagsverksamheten på daghem?

1.2 Metod

I examensarbetets teoretiska del är resiliens, fostran till internationalism och mångkultur på daghem de största och viktigaste kapitlen. Litteraturen har hittats genom sökningar med sökorden "fostran till internationalism", "internationalism", "mångkultur", samt dessa ord kombinerat med "på daghem" eller "barn". Inom projektet "Det resilienta barnet" har det skrivits andra examensarbeten, så som t.ex. Jessica Åbergs examensarbete "Dramalek för att utveckla barns interaktions- och samarbetsfärdigheter : "Det var en gång..." - ett stödmaterial för dramalek" och Kati Männikkös examensarbete " Tillsammans : samlingsförslag för att stöda vänskapsrelationer hos barn". Från dessa arbetens referenslista har jag också fått tips om litteratur.

Den praktiska delen av examensarbetet, d.v.s. samlingsaktiviteterna, är uppbyggda så som Vilka & Airaksinen (2003, s.65) beskriver i sin bok. Den praktiska delen har jag utarbetat så att den baserar sig på de litteraturstudier som beskrivs i den teoretiska delen.

2 RESILIENS

Resiliens består av en uppsättning egenskaper som kan hjälpa en person att klara många av de negativa effekterna av motgångar. Barn som visar resiliens har mer positiva resultat än vad som kan förväntas med tanke på nivån på motgången som stört deras utveckling (Gilligan, 2009, s.6). Ifall ett barn är resilient betyder det att han eller hon har utvecklat god psykosocial funktion trots att han eller hon upplevt risk (Borge, 2005, s.9). En person kan inte visa tecken på resiliens eller på att vara resilient innan personen har satts i en situation som ställer krav på henne/honom. Ifall personen lätt anpassar sig till en avig situation och förstätter att klara sig bra under trycket, då visar personen tecken på resiliens. Vissa karaktärsdrag och erfarenheter kan hjälpa personer att klara av en viss sorts risk, men de samma dragen kanske inte hjälper personen i en annan risksituation (Gilligan, 2009, s. V).

Gilligan (2009, s.6) beskriver 3 dimensioner av resiliens. Den första är att övervinna oddsens, det vill säga att man klarar sig trots hög risk. Den andra är att upprätthålla kompetens under tryck, alltså att vänja sig med hög risk och den tredje dimensionen är att återhämta sig från trauma, det vill säga att man klarar sig trots negativa livserfarenheter.

Resiliens är inte något som man kan lära sig, utan det är något som utvecklas hos individen i det verkliga livet genom en del risk och barnets egna egenskaper (Borge, 2005, s.15). Samtidigt är det viktigt att inse att det är barnets reaktion på risk som är det väsentliga och inte vilken typ av risk det är fråga om (Borge, 2005, s.54). Mötet med utmaningar behöver inte alltid leda till risk, det kan tvärtom leda till en positiv utveckling (Borge, 2005, s.51). Det är viktigt att komma ihåg att barnens sårbarhet för risk är relativ och olika barn reagerar olika på samma riskfaktor (Borge, 2005, s.30).

För att barnen skall känna sig säkra, värdefulla, erkända, uppskattade och älskade behövs varma, goda och ömsesidiga relationer med andra personer. I och med det utvecklar barnen sin självkänsla (Gilligan, 2009, s. V). Bra självförtroende eller självkänsla är en skyddsmekanism som skyddar från stress. Barn med bra självförtroende hanterar påfrestningar bättre än barn med dåligt självförtroende. Detta

betyder inte automatiskt att alla barn med bra självförtroende är resilienta, utan andra faktorer spelar också in så som barnets omgivning och familjeförhållanden (Borge, 2005, s.70).

Faktorer som bidrar till resiliensfrämjande processer är vänner och vänkretsen, samt beröm och uppmärksamhet (Borge, 2005, s.27,125). Gilligan (1997 enligt Daniel och Wassell 2002, s.13) säger att det tycks finnas 3 grundläggande faktorer som stödjer resiliensen hos barn:

1. Känslan av tillhörighet och trygghet
2. God självkänsla
3. En känsla av självkontroll och en korrekt förståelse av sina personliga styrkor och begränsningar.

Grotberg (1997 enligt Daniel och Wassell 2002, s.12) skriver om ”The International Resilience Projekt” som ha gjort upp en lista med 15 faktorer som antyder på resiliens hos barn, en av dessa faktorer är att barnet tycker om sig själv.

Fostran till internationalism bidrar till att barnen lär sig om olikheter och likheter och där igenom lär sig om sina egna och andras styrkor. Genom samlingsaktiviteterna och andra metoder inom fostran till internationalism lär sig barnen att uppskatta sina egna och de andra barnens särdrag och ser det som en positiv sak. Där igenom får barnet en bra bild av sig själv och en god självkänsla, vilket är en resiliens stärkande faktor.

3 FOSTRAN TILL INTERNATIONALISM

Målet med Undervisningsministeriets publikation ”Fostran till internationalism” är att få in tankesätten inom fostran till internationalism i samhället, via utbildning, kultur, idrott och ungdomspolitik (Undervisningsministeriet, 2007, s.27). Daghemmen är en del av utbildningen, därför behandlas ämnet i detta examensarbete, dessutom lönar det sig att börja i en tidig ålder med fostran till internationalism. I detta kapitel förklaras begreppet och beskrivs målsättningen för fostran till internationalism.

3.1 Begreppet fostran till internationalism

Enligt undervisningsministeriets publikation ”Fostran till internationalism 2010” definieras begreppet ”fostran till internationalism” som en verksamhet som främjar globalt ansvar som en världsmedborgare, stöder mediekritiskt betraktelsesätt, främjar samverkan och dialogen mellan kulturer, hjälper att gestalta de begränsade naturresurserna som finns, bidrar till kunskaper för att förstå den globala ekonomin samt främjar initiativkraft så att individen är villig att förbättra världen i en positiv riktning. Det handlar alltså om förståelse mellan kulturerna, globalisering, världsekonomi och hållbar utveckling. Fostran till internationalism handlar också mycket om jämlikhet, rättvisa och respekt (Undervisningsministeriet, 2007, s.27).

Detta examensarbete är avgränsat till sådan verksamhet som främjar samverkan och dialogen mellan människor från olika kulturer och på så sätt får individerna att förbättra världen i en positiv riktning. Det handlar om den delen av fostran till internationalism som poängterar förståelse och uppskattning av olikheter och kulturer av olika slag. Allt detta grundar sig på jämlikhet, rättvisa och respekt.

Idén om fostran till internationalism kom igång på 1970-talet. Kivistö skriver att man då i Finland fick en ny bild av Afrika, Asien och Latinamerika på grund av bilder på undernärda invånare i TV. Hungersnöd, sjukdomar, extrem fattigdom blev alltså mer

bekant för finländarna. Det var då som det internationella utvecklingsarbetet fick sin grund och fostran till internationalism började i praktiken i skolorna (Kivistö (red.), 2010, s.10).

Finland har visserligen länge varit ett mångkulturellt land med flera minoriteter sida vid sida (Wahlbeck 2003, s. 22), men har nu blivit mera mångkulturellt och mångkulturen är här för att stanna. I och med den 11 september 2001 föddes (eller stärktes) fördomar mot endel kulturer. Men inga kulturer skiljer sig så mycket från varandra att de inte kan leva sida vid sida eller komma överens. I framtiden kommer mera människor att flytta till Finland efter jobb, eftersom det kommer att behövas arbetskraft utifrån. Finland är således beroende av inflyttning (Haatainen, 2004 s7-9).

I och med inflyttningen kommer det också nya kulturer, då blir uppgiften att se till att alla kommer överens och att det inte förekommer diskriminering. Då är det bra att börja införa fostran till internationalism redan i daghemmen, så att tankesättet hänger med från början. Fostran till internationalism ger förståelse för att människors och folkgruppers olikheter är en positiv sak (Suominen, 2004, s.8-9).

Eftersom vi inte kan förutsäga hur världen kommer att se ut i framtiden, vet vi inte så mycket om vad framtidens medborgare kommer att behöva för kunskaper för att klara sig i den. Det som vi däremot kan vara säkra på är att de som redan från början har lärt sig att respektera och uppskatta olikheter bland människor, kommer att klara sig bättre än de som inte har fått göra det.

3.2 Mål med fostran till internationalism

Målen med undervisningsministeriets publikation ”Fostran till internationalism” består av sju olika punkter. Den punkt som detta examensarbete tagit fasta på är; ”att stärka fostran till internationalism på ett praktiskt plan inom småbarnsfostran, i skolor, läroinrättningar samt inom lärarutbildningen”. Det vill säga att man på daghemmen skall arbeta för att fostra till internationalism (Undervisningsministeriet 2007, s27). Den praktiska delen av detta examensarbete, alltså samlingsaktiviteterna, är ett material som

kan användas då man på daghemmen vill införa tankesättet inom fostran till internationalism.

Målen med själva fostran till internationalism är att människor godkänner andra människors olikheter och känner till andra kulturer, förstår att människor och folkgrupper är beroende av varandra och förstår att jämlikhet och rättvisa är människovärdets grund (Haatainen, 2004, s7-9). Alltså en stabil individ som ser olikheter som en rikedom (Suominen, 2004, s.8). Fostran till internationalism är all sådan verksamhet som leder till ett världsomfattande gemensamt ansvar. Målet är att godkänna andra människors olikheter, känna till olika kulturers verksamheter och att förstå att vi alla är globalt beroende av varandra samt att uppskatta människovärdes- och jämlikhetsprincipen (Karlsson m.fl., 2006, s. 13).

Författaren Mai Salmenkangas skriver om att målen för fostran till internationalism är att skapa verktyg att bygga upp sin egen världsbild och att kunna gestalta världen. Samtidigt vill man påvisa om varför det är så viktigt med jämlikhet och rättvisa, och vad det betyder att vara beroende av andra. I skolor har den globala förståelsen övats genom att läsa internationella nyhetstidningar, ha vänskolor och genom att bjuda in gäster till lektionerna (Kivistö (red.), 2010, s.38).

Samlingsaktiviteterna ger å sin sida förslag till hurdan verksamhet man kan ha på daghemmen för att barnen skall få en global förståelse på den nivå de kan, och få de verktyg de behöver för att bygga upp sin världsbild och gestalta världen. Samlingsaktiviteterna grundar sig på tankesättet som fostran till internationalism för med sig, men är anpassat till 5 åringar. Idén är att i barnens vardag diskutera om hur olika men ändå lika människor kan vara och hur viktigt det är att lära sig respektera varandra.

4 MÅNGKULTUR PÅ DAGHEM

Med att arbeta mångkulturellt betyder i detta arbete att lära barnen att respektera olikheter hos andra individer. Med olikheter avses inte enbart etniska skillnader, utan som det kom fram i förklaringen av begreppet fostran till internationalism, är idén att få förståelse och uppskattning av olikheter *och* kulturer av olika slag. Det betyder även skillnader inom kulturer. Med olikheter menas då t.ex. skillnader i familjekonstellationer, boendeformer, yttre olikheter som hudfärg och hårfärg.

I detta kapitel lyfts upp vikten på att få in det mångkulturella arbetet som en del av vardagen samt vad man skall tänka på när man på daghemmet tänkt börja arbeta mångkulturellt. Dessutom tas det upp konkreta metoder som kan användas till att införa fostran till internationalism på daghemmen.

4.1 *Mångkultur i vardagen*

Att jobba mångkulturellt betyder inte att man ordnar temadagar på daghemmet (Spowe, 2007, s.16). Det räcker inte att ordna kulturdagar eller – veckor för att samhället skall bli mångkulturellt. Processen går långsamt (Suominen, 2004, s.13). När man arbetar med mångkultur på daghem kan det ofta framstå som ett s.k. turist-förhållande, d.v.s. ifall man endast ordnar temadagar där man fokuserar på högtider, festtraditioner, maträtter och festkläder. Då uppfattas aktiviteten som en lite resa man gör bort från den vanliga vardagen. En sådan aktivitet kan ge en falsk bild, där det i den främmande kulturer endast är en fest. Och då främjas inte en verklig förståelse för den främmande kulturens vardag. I värsta fall förstärks eventuella fördomar istället för att godkänna kulturen, vilket var avsikten med aktiviteten (Norell Beach, 2004, s.20). I grunden för planen för småbarnsfostran tas upp att personalen skall jobba med barnens olikheter i den dagliga verksamheten (Stakes, 2005, s.43).

På basis av detta kan man se mångkulturens vikt i dagliga verksamheten på daghemmen, d.v.s. att man skall arbeta med mångkultur dagligen och göra det till vardag på daghemmet. Då kan man börja med att diskutera ämnet t.ex. i samlingen. Men det skulle vara idealiskt om mångfalden syntes i leklådan, bland instrumenten, på väggarna och i bokhyllan, så att alla barnen kan känna sig som hemma. Det vill säga att det inte endast finns böcker, pussel och bilder med ljusa, blonda barn utan att det även finns barn med fräknar, som sitter i rullstol eller som är mörkhyade. Bilderna, böckerna eller annat material skall inte stänga ut möjligheten till olikheter och mångfald (Helsingfors stads socialverk, 2009, s. 6). Ifall barnen på så sätt får kunskap och förståelse för andra människor och kulturer uppnås målet med fostran till internationalism. Det viktigaste skulle vara att barnen lär sig respektera andra människor, och att de från början lär sig att alla är lika mycket värda.

4.2 Att inleda det mångkulturella arbetet på daghemmet

Att börja arbeta mångkulturellt på daghemmen tar tid. Det gäller att se den dagliga verksamheten med ”nya glasögon”. Personalen måste fundera på sina egna tankesätt och värderingar, och de måste diskutera ämnet även med föräldrarna. Hur pratar man t.ex. om vad som är ”vanligt” eller ”normalt”? Bidrar man till respekt för olikhet eller utgår man från ett rätt sätt? Vem lyfts upp som hjältar i böcker och på bilder? Allt material på daghemmet måste ses över. Nya aktiviteter behöver inte direkt tas in, utan det viktigaste är att hålla sig uppmärksam när det gäller tecken på fördomar i gruppen eller i verksamheten och i allt material som används. Sedan måste det skapas ett nytt klimat som motverkar fördomar och förtryck och visar nya alternativ (Norell Beach, 2004, s.20-21).

4.2.1 Personalen

Annie Norell Beach tar i sin bok upp en intressant forskning som Raundalen har refererat i sin artikel "Empathy and ethnicity". Forskningen är gjord av Gliner & Oliner, och handlar om människor som under andra världskriget riskerade sina egna liv genom att rädda judar. De hittade ca 400 personer som hjälpte till att gömma judar och rädda dem. Gliner och Oliner intervjuade dessa "räddare" om deras egen uppväxt. Raundalen skriver om 3 olika faktorer som alla "räddare" hade gemensamt:

1. Alla hade lärt sig ansvar genom att se och delta i humanitärt arbete som deras föräldrar var engagerade i. Ansvaret begränsades inte till någon speciell grupp, utan gällde alla som var i behov av hjälp. Föräldrarna var alltså en viktig förebild för barnen.
2. Personerna eller "räddarna" hade växt upp i ett klimat där inre likheter betonats. De hade fått lära sig att identifiera sig med personer oberoende deras etniska eller kulturella skillnader.
3. Föräldrarna hade ofta förmanat barnen att dela med sig och att vara generösa. Största delen av "räddarna" kände så stor empati för judarna att de måste hjälpa till (Norell Beach, 2004, s.38).

I och med denna forskning ser man hur stort inflytande de vuxna i barnens omgivning har på barnen. Personalen på daghemmen är således en viktig förebild för barnen och måste föregå med gått exempel.

När man på daghemmet börjar fundera på att börja arbeta mångkulturellt är det först och främst viktigt att personalen tar en titt på sig själv. Som personal måste man själv vara medveten om sin egen fostrarroll och om de värderingar och etiska principer som fostrarrollen bygger på (Stakes, 2005, s.20). Dessutom måste man som personal fundera ut vilka saker som är viktiga för en, hurdan världssyn man har och vart man upplever att man hör. Det är också viktigt att kunna medge sina egna svagheter, fördomar och rädslor, så att de inte skall vara ett hinder för att behandla andra med respekt

(Helsingfors stads socialverk, 2009, s.8). Man måste således öka sin självkänedom och lära sig att stå ut med sin osäkerhet och att tillåta sig vara nyfiken, samt att reflektera över sitt handlande (Norell Beach, 2004, s.20-21). Genom att kontinuerligt utvärdera sitt arbete kan man arbeta etiskt och enligt de professionella verksamhetsprinciperna (Stakes, 2005, s.20).

Personalen måste aktivt arbeta med respekt för olikheter och genast ingripa ifall det förekommer mobbning eller diskriminering. Som personal på daghem måste man vara väldigt känslig mot alls sorts mobbning och marginalisering (Helsingfors stads socialverk, 2009, s.12). Personalen på daghemmen borde ständigt lyfta fram mångfald som en positiv, spännande och acceptabel sak. Att se de inre likheterna och yttre olikheterna samt att jämföra och att experimentera borde vara en vardaglig syssla på daghemmen. Istället för att låtsas som om alla vore lika skall man lyfta fram olikheterna på ett positivt sätt (Norell Beach, 2004, s.7-8). För ifall man som personal vill skydda barnen från obehagliga verkligheter som fördomar och diskriminering och inte vill ta upp sådana ämnen med barnen, lämnar man barnen att uppsugas i samhällets stereotyper och fördomar. Det gäller att arbeta med barnen så att deras självkänsla stärks och att de har en förmåga till kritiskt tänkande (Norell Beach, 2004, s.20).

4.2.2 Barnen och deras omgivning på daghemmet

Som det kom fram i beskrivningen av resiliens är ett bra självförtroende en viktig del av barnens skyddsmekanismer (Borge, 2005, s.70). Bra självkänsla är grunden till att kunna motverka främlingsfientlighet och våld (Norell Beach, 2004, s.3-4). En god självkänsla grundar sig på att barnen upplever att de respekteras, att de godkänns som de är och att de uppmärksammas. De godkänns och respekteras för dem de är, inte för att de är ”normala”. Då lär sig barnet samtidigt sociala färdigheter och vågar ge sig in i nya saker. Personalen skall bemöta barnen på ett sätt som respekterar barnens individuella behov, personlighet och familjekultur, då känner sig barnen jämlika, oberoende av barnets kön, sociala, kulturella eller etniska bakgrund (Stakes, 2005, s.19).

En trygg uppväxtmiljö med nära människorelationer utgör grunden till att de växande barnens förmåga till tolerans kan utvecklas. Ett bra sätt att fostra barn till internationalism är genom upptäckande och upplevelser. Resande och invandrade barn och vuxna i daghemsgruppen ger en god möjlighet till en naturlig fostran till internationalism. Idén är att på ett så naturligt sätt som möjligt bekanta sig med olika kulturer. Barnen lär sig bäst genom lek, upptäckter och upplevelser (Suominen, 2004, s.8). Men samtidigt är det viktigt att poängtera att det också inom landet finns olika kulturer, varje individ har en egen historia och kultur som är värd att berätta.

För att lära barnen att leva i en internationaliserad värld som präglas av solidaritet och mångfald, måste man i daghemmen lyfta fram och visa det positiva med mångfalden. Det gäller att lyfta fram olikheter och skillnader för att visa att det inte är något att vara rädd för eller låtsas att det inte finns. Ifall man inte lär barnen att olikheter är en positiv sak absorberar barnen istället samhällets fördomar. Genom att lyfta fram olikheterna hjälper det barnen att känna stolthet (men inte överlägsenhet) över sina egenskaper (erfarenheter, kunskaper, utseenden o.s.v.). Även om det i barngruppen inte finns några barn med annorlunda kulturell eller etnisk bakgrund kan man ta upp andra egenskaper, som t.ex. hårfärg, dialekt och familjekonstellationer (Norell Beach, 2004, s.17-18). Idén är att lyfta fram yttre olikheter och inre likheter, t.ex. fast man ser olika ut så vet alla hur det känns att vara stolt över ett syskon, att tycka om någon eller att inte hitta sin favoritnalle. Det vill säga att känslornas värld är väldigt internationell (Suominen, 2004, s.8). Barnen borde lära sig att olikheterna inte är pinsamma eller obehagliga utan att de är exempel på den positiva mångfalden. Barnen behöver hjälp med att identifiera sig med de inre likheterna bakom de yttre olikheterna. De barn som lärt sig att mångfalden är en positiv sak och att olikheter inte skall gömmas har mycket lättare att ta emot nya barn till gruppen, även om barnet råkar ha yttre olikheter, så som t.ex. ifall barnet är extra tjockt eller har en utländsk bakgrund (Norell Beach, 2004, s. 18).

I samlingsaktiviteterna är det just detta som tas upp, barnen får fundera, diskutera och kreativt skapa kring olikheter och likheter. Som inspirationskällor läser personalen böcker som tar upp dessa ämnen.

4.2.3 Verksamheten

Den dagliga verksamheten på daghemmet kan och skall användas till att utveckla respekt och förståelse hos barnen. Identiteten utvecklas både genom likheter med andra och genom olikheter som gör oss synliga (Norell Beach, 2004, s.3-4). Genom olikheter och genom att respektera andra upptäckts även likheter (Suominen, 2004, s.8).

I grunderna för planen för småbarnsfostran består daghemmets verksamheter av olika inriktningar. Under språkliga och kulturella synpunkter inom småbarnsfostran står det att barn som hör till en minoritetskultur skall kunna växa upp i ett mångkulturellt samhälle som medlemmar i sin egen kulturkrets och i det finländska samhället (Stakes, 2005, s.42). För barn med invandrabakgrund skall man inom småbarnsfostran se till att de har möjlighet att också känna sig hemma i den finländska kulturen (Stakes, 2005, s.44).

Ett daghem som är mångkulturellt består oftast också av många olika religioner. Därför är det viktigt att man på daghemmet ser positivt och med respekt på mångfalden, och därigenom också lär barnen respektera andra religioner. Genom att bekanta sig med de olika religionerna och deras traditioner och högtider lär sig barnen och hjälper barnen att förstå sig på olika familjers seder och bruk. Också barn som inte hör till någon religion har rätt att lära sig om de olika religionerna (Helsingfors stads socialverk, 2009, s.14).

Ifall det i barngruppen finns barn med ett annat språk som modersmål, kan man stöda barnets språkliga identitet genom att t.ex. lära barnen att önska varandra smaklig måltid på det språket (Helsingfors stads socialverk, 2009, s.21).

Genom sagor och leken utvecklas barnens språk, men även deras världsbild formas (Stakes, 2005, s.23). Det är således viktigt att fundera ut vad man som personal läser eller berättar för sagor för barnen eftersom det påverkar deras världsbild. Litteratur skall introducera den omgivande världen för barnet på ett mångsidigt sätt (Stakes, 2005, s.24).

Leken på daghemmen har en stor inverkan på barnen, genom leken utvecklas fantasin och barnens förmåga att sätta sig in i en annan persons situation. Dessutom utvecklas barnens språkliga förmåga, fysiska aktiviteten och de får sociala kontakter genom leken (Stakes, 2005, s.26). Genom den fria leken på daghemmen utvecklas barnens förmåga att samspela med andra människor och kunskap om sig själv. Utan en utvecklad självuppfattning klarar barnen inte av att hjälpa varandra, visa sympati och de har svårt att tänka sig in i andra människors situationer. Barn med en stabil självbild och en välutvecklad självuppfattning tycks ha lättare för socialt samspel och för att leka med andra barn (Hwang & Nilsson, 2003,s.171).

Samlingen är en del av den vardagliga verksamheten, och därför har jag valt att använda samlingen som en inledande metod till mina aktivitetsstunder som introducerar det mångkulturella arbetet till barnen.

När ett barn börjar på daghem betyder det att barnet första gången blir en del av en större barngrupp och en del av planerad pedagogisk verksamhet. Samlingarna är en del av barnens socialisation och det moment som mest liknar lektionerna i skolan. Under samlingarna måste barnen inordna sig i ett kollektiv, och lär sig lyssna på andra, vänta på sin tur, göra sig synliga, motta instruktioner och information i grupp (Rubinstein Reich, 1996, s.9-10). Under samlingen lär sig barnen att känna gemenskap med en grupp samtidigt som de lär sig att bli individuellt uppmärksamma (Rubinstein Reich, 1996,s.54; Olofsson, 2010, s.46-48).

Samlingen är en verksamhet som förekommer dagligen och består av liknande innehåll och uppläggning varje gång (Rubinstein Reich, 1996,s.13). Att samlingen upprepas dagligen med liknande innehåll ger deltagarna en känsla av identitet och gemenskap (Rubinstein Reich, 1996,s.52). Sådant som kan förekomma i samlingen är upprop, väder, datum, samtal om t.ex. vad barnen varit med om, sång, musik, sagor, berättelser och information (Rubinstein Reich, 1996,s.13). Under det fria samtalet i samlingen lär sig barnen att tala i tur och ordning och att lyssna på varandra och på så sätt respektera varandra (Rubinstein Reich, 1996,s.67; Olofsson, 2010, s.48). Samlingen varar oftast i 20-30 minuter, men det varierar beroende på barnens ålder (Rubinstein Reich, 1996,s.13).

Den bästa tidpunkten för samlingen är först någon timme efter att barnen kommit till daghemmet. Då har barnen redan en stund fått utlopp för sin energi de haft med sig hemifrån, och kan nu koncentrera sig på samlingen (Rubinstein Reich, 1996,s.34).

Målen med samlingarna är att inordna barnen i ett kollektiv, att anpassa barnen till vårt samhälle och att socialisera barnen (Rubinstein Reich, 1996,s52).

Daghemmet har uppgiften att stärka beteendeformer och verksamhetsätt hos barnen som beaktar andra personer. Då ser barnen positivt på sig själva, på andra och på olika kulturer och omgivningar. I och med detta gör småbarnsfostran det möjligt för barnen att skapa ett bra samhälle och en gemensam värld (Stakes, 2005, s.18).

4.3 Konkreta förslag på hur man kan jobba

I de böcker som jag läst har jag hittat många olika metoder och idéer om hur man kan ta upp olikheter och likheter med barnen, och på så sätt fostra barnen till internationalism. I det här kapitlet räknas upp några konkreta förslag.

4.3.1 Persona-dockor

Derman-Sparks skriver i sin bok ”Anti-Bias Curriculum” om *Persona-dockor*. Dockorna kan användas för att aktivt ta upp teman som olika-lika eller diskriminering. Kay Taus berättar i boken ”Anti-Bias Curriculum” om sin erfarenhet av persona-dockorna. Dockorna har alla namn, familjebakgrund och livsöden. Dockorna berikar mångfalden i gruppen. Dockorna kan representera olikheter som inte finns i barngruppen. Beach har anpassat hennes beskrivning på dockorna till det svenska samhället. Ett exempel på en docka är ”Laleh 5 år, iranska. Hon bor med sin mamma, pappa och sex äldre och yngre syskon. Hon talar två språk flytande, persiska och svenska. Laleh är förlamad i underkroppen och sitter i rullstol.” Beach har 11 olika

beskrivningar på dockor. De presenteras sedan några i gången på samlingen på daghemmet. Idén är att dockorna också går på daghemmet och får berätta hur de känner varandra och hur det kändes att börja på daghemmet. Barnen lär sedan känna dockorna och gradvis kan man presentera nya dockor. Det är bra att börja med att presentera de dockorna som mest liknar barnen först. Med tiden har det bildats en bra grund till att diskutera olikheter och likheter, fördomar och diskriminering med barnen. Kay Taus har regler hur man får använda dockorna. De skall inte ligga framme i leksakslådan, de kanske har en speciell plats uppe på en hylla (Norell Beach, 2004, s. 64).

4.3.2 Tullaan tutuiksi

Boken ”Tullaan tutuiksi” (2004) är en metod för fostran till internationalism. Boken är indelad i delar för de vuxna och delar för barnen. För barnen finns det berättelser om barns vardag världen över, bilder att färglägga, aktivitetsförslag såsom att barnen här får pröva på att sy en väska så som något barn i något annat land. Dessutom finns det sagor, lekar och spel från andra länder. De delar som är avsedda för de vuxna består av olika fakta, så som hur integrationsprocessen för invandrare går till i vårt land (Suominen, 2004)

4.3.3 Homma hanskassa

I boken ”Homma hanskassa” (2009) finns det många olika exempel på hur man kan arbeta med barnen så att de blir mera medvetna om andra kulturer. Dessutom lyfts också upp hur man kan diskutera om olikheter och likheter med barnen. Exempel på aktiviteter som tas upp i boken:

- Måla en världskarta på väggen, sätta små flaggor från vilka städer, länder barnen och personalen i gruppen är hemma från. Fundera tillsammans hur mångfaldig kulturerna är, även inom Finland (Helsingfors stads socialverk, 2009, s.7).
- Lotta blad barnen och personalen ut ”veckans person” och gör en intervju med denna, i behov med hjälp av föräldrarna. Sen ramas intervjun in tillsammans med en bild på personen, och sätts upp på väggen. Där kan sedan alla ramas samlas som på en utställning (Helsingfors stads socialverk, 2009, s.11).
- I samlingen när man talar om vilken dag, månad, år och årstid det är, kan man också ta upp olika högtider. Man kan t.ex. ha en kalender med alla barns olika högtider inskrivna, då sker diskussionen på ett naturligt och vardagligt sätt (Helsingfors stads socialverk, 2009, s.15).

5 SAMLINGSAKTIVITETERNA

Den praktiska delen i detta examensarbete är samlingsaktiviteter på daghem som en introduktion till att börja arbeta med mångkulturella frågor. Olikheter och likheter är det som är i fokus i samlingsaktiviteterna, eftersom detta examensarbete handlar om den del av fostran till internationalism som poängterar förståelse och uppskattning av olikheter och kulturer av olika slag.

Teorin betonar starkt det faktum att fostran till internationalism och mångkulturalitet inte skall vara temadagar eller liknande, utan det skall vara som en integrerad del av verksamheten. Då passar det bra att ha en produkt så som samlingsaktiviteter som är en naturlig del av barnens vardag på daghemmen.

5.1 Målsättningen med samlingsaktiviteterna och användningsmöjligheter

I den etiska riktningen, i grunderna för planen för småbarnsfostran, består innehållet av att barnens vardag skall innehålla diskussioner om vad som är rätt och fel, bra och dåligt samt sanningsenligt och lögnaktigt. Barnen skall i de dagliga händelserna få fundera på frågor som har med jämlikhet, rättvisa, aktning och frihet att göra (Stakes, 2005, s.34). Samlingen är ett bra tillfälle för detta.

Samlingsaktiviteterna främjar fostran till internationalism och mångkulturellt arbete på daghem. Med samlingsaktiviteter avses en verksamhet som börjar med en samling där personalen på daghemmet går igenom allt det som de brukar och sedan introducerar barnen till en aktivitet de kommer att utföra under dagens (och möjligtvis morgondagens) lopp. Alla samlingsaktiviteter som tas upp i produkten inleds med en bok. Böckerna är speciellt utvalda för att passa in i aktiviteterna.

Meningen är att samlingsaktiviteterna skall fungera som hjälpmedel att införa fostran till internationalism på daghemmen. Målen med samlingsaktiviteterna är att barnen på

daghemmet, på sin egen nivå, lär sig uppskatta olikheter och se det som en rikedom, bekanta sig med olika kulturer och skapa sin egen världsbild och dessutom lära sig om jämlikhet och rättvisa.

Personalen kan före de inleder samlingsaktiviteterna förbereda sig genom att låna lämpliga böcker (inklusive de böcker som nämns i samlingsaktiviteterna), fundera på sånger och annat som kan passa in. Personalen rekommenderas att ha ett skilt möte där de planerar in hur de skall arbeta. Dessutom är det viktigt att personalen fundera över sina egna värderingar och tankar kring ämnet.

Det material som behövs för att kunna utföra samlingsaktiviteterna finns beskrivet vid de olika samlingsaktiviteterna. Material som behövs utöver böckerna är papper, papp (i många olika färger), färgpennor, vattenfärger eller andra målfärger, speglar, garn, ögon och tyger. Här kan var och en använda sin fantasi.

6 AVSLUTANDE DISKUSSION

Syftet med mitt examensarbete var att beskriva fostran till internationalism och att utveckla samlingsaktiviteter. Detta syfte har uppnåtts, i den teoretiska delen av arbetet beskriver jag utförligt vad fostran till internationalism är, vilka mål som finns inom fostran till internationalism och hur man kan anpassa fostran till internationalism till 5 åringar. Källorna jag använt mig av är från mellan åren 1996 – 2010, varav det endast finns en källa som inte är från 2000-talet. Mina källor är alltså relativt nya. Jag har använt mig av svensk, finsk och engelsk litteratur. Den praktiska delen består av samlingsaktiviteter som jag har utvecklat på basen av teorin, vilket påvisar att den andra delen av syftet uppnåtts. Samtidigt har också målet med projektet ”Det resilienta barnet” uppnåtts i och med att jag utvecklat ett material som är resiliensstärkande.

Frågeställningarna var vad är fostran till internationalism och på vilket sätt kan fostran till internationalism fungera resursförstärkande i vardagsverksamheten på daghem? Som det redan kom fram beskrivs fostran till internationalism utförligt i teoridelen, vilket tyder på att den första frågeställningen är besvarad. Den andra frågeställningen svaras kanske inte lika direkt på som den första frågeställningen, men svaren kommer indirekt fram genom hela arbetet. Genom att barnen lär sig att olikheter är en positiv sak, lär sig barnen att alla duger som de är. Förståelsen att ”jag duger som jag är” leder i sin tur till att barnen får bra självkänsla, vilket är en resiliensstärkande faktor.

Sammanfattningsvis kan jag konstatera att det skulle vara väldigt viktigt att införa fostran till internationalism i daghemmens vardag med tanke på resiliens. Förmågan att se olikheter som något positivt förbereder barnet för utmaningar i livet, då han/hon möter människor och hamnar i situationer då han/hon själv känner sig annorlunda. På basen av litteraturstudier kan konstateras att det borde vara en naturlig och självklar del av verksamheten att barnen lär sig respektera olikheter.

Ämnet som jag har diskuterat i mitt examensarbete är aktuellt och behovet av respekt för olikheter kommer säkert att öka i framtiden. Frågor kring ett mångkulturellt samhälle har varit väldigt aktuellt nu under våren 2011 i samband med riksdagsvalets resultat. Röster som ifrågesätter mångkulturalismen som ideologi har lyfts upp. Men det

går inte att blunda för olikheter i samhället. Ifall man inte från början lär barnen att olikheter är en del av den positiva mångfalden anammar barnen samhällets fördomar. Barnen bör fostras till ett kritiskt tänkande.

Samlingsaktiviteterna kan användas som en inkörsport till arbeta mångkulturellt som en del av vardagsverksamheten. Då produkten prövas i praktiken uppkommer det säkert förslag på eventuella förbättringsmöjligheter. Utvecklingsmöjligheter som jag har funderat på skulle kunna vara att införa en fjärde samlingsaktivitet där det tydligare betonas de kulturella olikheterna och likheterna eller att ta upp de andra delarna av fostran till internationalism.

I min tankeprocess i och med detta arbete har det speciellt slagit mig vilket stor roll personalen har. Ett stort ansvar ligger hos personalen och de har ett stort inflytande på barnen. Det kräver även en viss öppenhet från personalen, att våga pröva nya saker och en kompetens att kunna införa något nytt i daghemsverksamheten på ett sätt som väcker barnens intresse. Att inleda det mångkulturella arbetet kräver en lång tankeprocess och bearbetning hos personalen. Det kan ta en lång tid, men det är aldrig för sent att börja.

KÄLLFÖRTECKNING

Airaksinen T. & Vilkka H. 2003. *Toiminnallinen opinnäytetyö*. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.

Borge, Anne Inger. 2005. *Resiliens –risk och sund utveckling*. Lund: Studentlitteratur.

Daniel B. & Wassell S. 2002. *The early years assessing and promoting resilience in vulnerable children I*. London: Jessica Kingsley Publishers.

Gilligan, Robbie. 2009. *Promoting resilience*. London: British Association for Adoption & Fostering (BAAF).

Helsingfors stads socialverk. 2009. *Homma hanskassa! päiväkodin monimuotoisuus rikkautena*. Hämtad 23.1.2011. Tillgänglig: http://www.hel.fi/wps/wcm/connect/fcfc80804a176e1293dcfb3d8d1d4668/3_hamma_hanskassa.pdf?MOD=AJPERES

Hwang, P. & Nilsson, B. 2003. *Utvecklingspsykologi*. Stockholm: Natur och Kultur.

Karlsson L., Levamo, T-M. & Siukonen, S. (red.). (Taksvärkki ry). 2006. *Sinun, minun, meidän mango – sadutusta yli kulttuurirajojen*. Multiprint.

Kivistö, J. (red.). Utrikesministeriet. 2010. *Globaaliin vastuuseen kasvaminen*. 2 uppl. Helsingfors: Lönnberg Print & Promo

Lunneblad, J. 2009. *Det mångkulturella förskolan – motsägelser och möjligheter*. Polen; Studentlitteratur.

Myllymäki, T. (red.) 2004. *Pallo haltuun - kansainvälisyyskasvatus Suomessa*.

Norell Beach, A. (Rädda Barnen). 2004. *Mångfald och medkänsla i förskolan*. 2 uppl. Kristianstads Boktryckeri AB.

Olofsson, B. 2010. *Meningsfull samling i förskolan*. Söderköping: Tellogruppen.

Rubinstein Reich, Lena. 1996. *Samling i förskolan*. Lund: Studentlitteratur

Spowe, Bengt. 2007. *Kultur som verktyg: om interkulturellt förhållningssätt i skolan: dialoger och monologer*. Uppsala: Kunskapsföretaget.

Stakes. 2005. *Grunderna för planen för småbarnsfostran*. 2 uppl. Vaajakoski: Gummerus Kirjapaino Oy.

Suominen L. (red.) (Kyrkans Utlandshjälp). 2004. *Tullaan tutuksi – ainestoja lasten kansainvälisyyskasvatukseen*. Trio-Offset.

Undervisningsministeriet. 2007. *Kansainvälisyyskasvatus 2010/Fostran till internationalism 2010* publikationer 2007:11. Universitetsstryckeriet.

Wahlbeck, Östen. 2003. *Mångkulturalism i Finland – en kritisk litteraturöversikt. Reviderad version för internet.* Meddelanden från ekonomisk-statsvetenskapliga fakulteten vid Åbo Akademi, Sociologi, Ser.A:532

SAMLINGSAKTIVITETER

”Barnen är ända möjliga vägen till en bättre värld”

-Janus Korcak

SAMLINGSAKTIVITETER

Denna sammanställning av samlingsaktiviteter innehåller tips och idéer om hur personalen på daghem kan införa fostran till internationalism.

Med samlingsaktivitet avses en aktivitetsstund som börjar med en samling där ämnet presenteras och sedan utvecklas till en aktivitet. Samlingsaktiviteterna börjar med en sång, sedan kan ni ta upp sådant som ni brukar göra i samlingen, t.ex. namnupprop, datum och väder. Efter det läser ni boken och fortsätter sedan med aktiviteten.

Målsättningen med dessa samlingsaktiviteter är att barnen skall lära sig godkänna olikheter och få en uppfattning om vad rättvisa och jämlikhet är samt att känna till att det finns andra kulturer och andra sätt att leva.

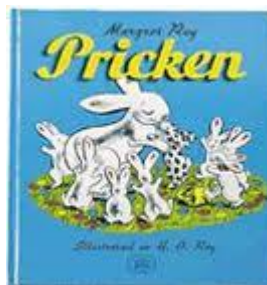
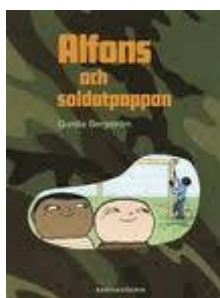
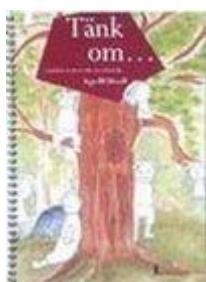
Fostran till internationalism bidrar till att barnen lär sig om olikheter och likheter och där igenom lär sig om sina egna och andras styrkor. Genom samlingsaktiviteterna och andra metoder inom fostran till internationalism lär sig barnen att uppskatta sina egna och de andra barnens särdrag och ser det som en positiv sak.

Dessa exempel på samlingsaktiviteter kan fungera som en introduktion till att börja arbeta mångkulturellt på daghemmet.

Hur kan personalen förbereda sig?

Före ni inleder dessa samlingsaktiviteter kan ni förbereda er genom att på biblioteket låna lämpliga böcker (inklusive de böcker som nämns i samlingsaktiviteterna), fundera på sånger och annat som kan passa in. Ni kan ha ett skilt möte där ni planerar in ur ni skall arbeta.

Det är viktigt att läsa igenom de böcker som skall inleda aktiviteterna före man börjar, och fundera vilka frågor som barnen kan bli och fundera på. Boken "Tänk om..." en glad bok om att vara olika, men ändå så lika" av Inga-Lill Morell innehåller färdiga diskussionsfrågor som man kan ta upp med barnen och fundera kring. I och med boken "Alfons och soldatpappan" kan det komma upp frågor om krig, men syftet med att den boken är med är inte att diskutera krig, utan att barnen skall få en inblick i hur det kan vara med vänner från ett annat land. "Pricken" är en bok om yttre olikheter och inre likheter.

Eftersom detta endast är en introduktion till att inleda mångkulturellt arbete på daghemmet är det sedan viktigt att fortsätta arbeta i samma stil. Dessa samlingsaktiviteter avslutas med en vernissage där barnens självporträtt och deras "kompisar" ställs ut. Barnens konstverk kan sedan ligga som grund till det fortsatta mångkulturella arbete. T.ex. kan barnen få sagotera kring sina "kompisar".

Samlingsaktivitet 1

Målsättningen med denna samlingsaktivitet är att barnen skall lära sig vad olikheter är och godkänna dem.

- Sång

Här är jag och här är du (melodi: Blinka lilla stjärna)

Här är jag och här är du
här är vi tillsammans nu
Vi kan ta varann i hand
hålla den så fint vi kan
här är jag och här är du
här är vi tillsammans nu

- Bok:

”Tänk om... en glad bok om att vara olika, men ändå så lika”
av Inga-Lill Morell

- Aktivitet:

Barnen får måla eller rita självporträtt. Som hjälpmedel kan användas en spegel. Idén är att barnen skulle få fundera på sitt utseende och samtidigt få diskutera om hur alla är olika både till utseendet och till sättet, därigenom unik.

- Material som behövs:

Papper, pennor, vattenfärger och en spegel

Samlingsaktivitet 2

Målsättningen med denna samlingsaktivitet är barnen lär sig att det finns andra kulturer och får själva hitta på en kultur.

- Sång

Här är jag och här är du (melodi: Blinka lilla stjärna)

Här är jag och här är du
här är vi tillsammans nu
Vi kan ta varann i hand
hålla den så fint vi kan
här är jag och här är du
här är vi tillsammans nu

- Bok:

"Alfons och soldatpappan" av Gunilla Bergström

- Aktivitet: "Min kompis"

Denna aktivitet går ut på att barnen får göra egna pappersdockor. De får klippa ut kroppen från papp (valfri färg) och sedan limma kläder, hår och dylikt på dockan. Dockorna är deras kompis från något annat land och med en annan kultur. Barnen får sedan berätta om kompisen, hur den bor, vad den äter, o.s.v. Allt detta kan skrivas upp t.ex. på baksidan av pappersdockan.

- Material som behövs:

Papp (många olika färger), pennor, tyg, ögon, garn, sax,

Samlingsaktivitet 3

Målsättningen med denna samlingsaktivitet är att barnen lär sig förstå att fastän vi alla är unika så är vi alla jämlika och lika mycket värda.

- Sång

Här är jag och här är du (melodi: Blinka lilla stjärna)

Här är jag och här är du
här är vi tillsammans nu
Vi kan ta varann i hand
hålla den så fint vi kan
här är jag och här är du
här är vi tillsammans nu

- Bok:

"Pricken" av Margaret Rey

- Aktivitet:

Denna samlingsaktivitet är en vernissage där barnen får presentera sina konstverk, både självporträtten och deras kompisar.

I samband med presentationen kan man diskutera om likheter och olikheter. Idén är den att barnen får jämföra sina självporträtt och sina "kompisar". Trots att de kanske ser olika ut, finns det något som är lika? Båda har två ögon? en näsa? O.s.v.

Konstverken hängs sedan upp på daghemmets vägg så att de kan beskådas.

- Material som behövs: -

Källor

Introduktions sången	Tagen 4.4.2011 från: http://forskollarare.blogspot.com/2008/10/samlingssnger.html
Samlingaktivitet 1, Aktiviteten	Idén tagen från: Helsingfors stads socialverk. 2009. <i>Homma hanskassa! päiväkodin monimuotoisuus rikkautena.</i> (s.9)
Samlingaktivitet 3, Aktiviteten	Fått inspiration från; Suominen L. (toim.) (Kyrkans Utlandshjälp). 2004. <i>Tullaan tutuksi – ainestoa lasten kansainvälisyyskasvatukseen.</i> (s. 69)